

**Ympäristöministeriö ja Varsinais-Suomen ELY-keskus
Suomen meriympäristön tila 2024**

Lausuntopyynnön diaarinumero: VARELY/6144/2023

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua Suomen meriympäristön tila 2024-arviosta.

Nyt lausuttava arvio on ensimmäinen kolmesta osasta, jotka muodostavat Suomen merenhoitosuunnitelman. Seuraavat osat, merenhoitosuunnitelman seurantaohjelma ja toimenpideohjelma, päivitetään vuosina 2026 ja 2027, jonka jälkeen koko merenhoitosuunnitelma viedään kokonaisuutena valtioneuvostolle hyväksyttäväksi vuoden 2027 lopussa.

Koska koko merenhoitosuunnitelman päivitysprosessissa menee useampi vuosi, on tärkeää, että erilaisista meren tilasta käytetään aina luotettavinta, uusinta ja ajantasaisinta saatavilla olevaa tietoa. Tavoitteita asettaessa on hyvä arvioida myös tulevaa toimintaa ja sen aiheuttamia mahdollisia konkreettisia muutoksia saatavilla olevan tiedon avulla.

Teknologiateollisuus ry kiittää aineiston hyvästä esitystavasta verkkosivulla, jossa on tekstin lisäksi hyvin havainnollistettu tietoja visuaalisesti kuvin ja taulukoin. Osa tiedoista on kuitenkin niin monen alasivun alla, että se hieman hankaloittaa kokonaiskuvan hahmottamista ja sivulla navigointia. Karttapohjainen tietojen esittäminen helpottaisi tietojen hahmottamista. Olisikin hyvä, että aineisto olisi saatavilla koostettuna myös tiedostomuodossa verkkosivun lisäksi.

On positiivista, että monien ympäristömyrkkujen ja öljyjen pitoisuudet Itämeressä ovat laskeneet, vaikka vielä joidenkin hitaasti hajoavien aineiden pitoisuudet ovat korkeita, vaikka itse tuotteiden käyttö saattaa olla jo kiellettyä tai suureksi osaksi rajoitettua. Koska suurimmassa osassa aineita on nähtävissä pitoisuuksien laskua ja niiden pitoisuudet jäävät pääsääntöisesti alle kynnyсарvojen, joka kertoo siitä, että teollisuuden prosessien kautta mereen päätyvien haitallisten aineiden määrä on vähentynyt. Osa näistä yhdisteistä on peräisin myös yhdyskuntajätevesistä.

Suurin ongelma Itämerellä on valuma-alueiden maa- ja metsätaloudesta peräisin oleva kuormitus, joka rehevöittää merta. Ravinnekuormitus ei ole laskenut 2000-luvulla ja 1990-lukuun verrattuna suurin osa indikaattoreista osoittaa muutosta heikompaan suuntaan tai ennallaan pysymistä. Koska tilanne ei ole oleellisesti parantunut tavoitteista huolimatta, tarkoittaa se, että valuma-alueen maankäyttöä pitää muuttaa siten, että kuormitus Itämereen vähenee selkeästi.

Tulevaa toimenpideohjelmaa laadittaessa on tärkeää, että indikaattoreita ja pitoisuusrajoja arvioidessa otetaan huomioon merialueiden luonnolliset olosuhteet, jotta tavoitellut pitoisuudet eivät muodostu epärealistisiksi. Metalleja meriin kulkeutuu myös valuma-alueen

happamilta sulfaattimailta. Tämä kuormitus tulee tunnistaa ja erottaa erityisesti teollisuudelle suunnatuista päästövähennyksistä. Tutkimuksen perusteella tulee tulkita, mikä osa aineiden pitoisuuksista johtuu luonnollisista olosuhteista ja niiden tavoitearvot tulee asettaa sen mukaisiksi. Meren tilaan heikentävästi vaikuttavien aineiden kulkeutumisen estämiseksi ja vähentämiseksi suunniteltavat toimenpiteet tulee kohdentaa tarkoituksenmukaisesti niihin lähteisiin, joissa ne ovat tehokkaimpia sekä käytännössä että taloudellisesti ja joilla saavutetaan suurin hyöty meren tilan parantumisessa.

Merialueiden tilaa mitattaessa täytyy huomata eri mittauspisteiden luonnolliset ja paikalliset olosuhteet – yhdessä paikassa tehdyt havainnot eivät välttämättä ole yleistettävissä laajemmalla alueella, joten erityisesti kriittisimpiä indikaattoreita olisi hyvä tutkia näytteistä, jotka on otettu tarpeeksi tiheästi. Toimenpiteissä ja arvioissa tulee huomioida myös huuhtouman lisääntyminen ilmastonmuutoksesta johtuen.

Merien suojelualueiden lisäämistä on hyvä edistää vapaaehtoisuuden pohjalta ja toimenpiteitä kohdistaa alueille, jotka ovat erityisen arvokkaita tai herkkiä ja joilla siitä on erityistä hyötyä monimuotoisuuden parantamiseksi. Merenhoitosuunnitelman jatkotyössä tulee huolehtia, että eri ohjelmien ja strategioiden tavoitteet ovat yhdenmukaisia.

Suomalaiset teknologiateollisuuden yritykset tunnistavat osaltaan vastuunsa meren ja vesiemme hyvän tilan saavuttamiseksi ja ovat monin tavoin sitoutuneet erilaisiin vapaaehtoiisiin tavoitteisiin, joiden avulla päästöjä vähennetään myös lainsäädännön vaatimuksia nopeammin.

Teknologiateollisuus ry

Leena Virkki
Asiantuntija